

Utkik 7-9 Religion

Bearbetad text och bild
Information till läraren

Originalbokens ISBN: 978-91-511-0323-5

SPSM-verksnummer: 41300

Den här läraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur det pedagogiskt anpassade läromedlet skiljer sig från originalläromedlet och om hur ni kan arbeta med det.

Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom att text och bilder bearbetas. Bearbetningen av läromedlet innebär att eleven kan använda samma läromedel som sina seende klasskamrater. Innehållet har samma syfte, nivå och pedagogiska innehåll som originalet.

SPSM producerar e-böcker i Textview- och HTML-format. Läromedlet kan också framställas i tryckt punktskrift. E-boksformatet HTML kan finnas i två olika versioner, en version med bearbetad text och bild och en obearbetad version.

Till det anpassade läromedlet kan det finnas tillhörande svällpappersbilder. Plocka upp eventuella svällpappersbilder så snart du kan och förvara pärmarna stående. Detta för att bilder och punktskrift inte ska skadas.

Till svällpappersbilderna finns en separat läraranvisning. I den finns det tips på hur man avläser och utforskar en taktill bild tillsammans med eleven. Läraranvisningen bifogas med leveransen av svällpappersbilderna men den finns också som nedladdningsbar pdf i SPSM:s webbutik.

Du kan behöva ytterligare vägledning gällande punktskrift. Se till att ha tillgång till Punktskriftsnämndens handledningar. De finns som nedladdningsbara pdf:er på Punktskriftsnämndens hemsida. I handledningarna står det exempelvis hur olika punktskriftstecken ser ut i punktskriftsboken och på svällpappersbilderna.

Följande skrifter är bra att ha till hands:

- *Svenska skrivregler för punktskrift*, Punktskriftsnämnden
- *Punktskriftens skrivregler för matematik och naturvetenskap*, Punktskriftsnämnden
- *Fonetik och punktskrift*, Punktskriftsnämnden
- *Räkna med mig*, SPSM

Har du frågor, eller vill dela med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av detta läromedel, mejla till anpassningsfunktionen@spsm.se.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på telefonnummer +46 10 473 50 00.

Trevlig läsning!

Innehåll

Information om de olika formaten och text till läsaren.....	1
E-bok i HTML-format	1
E-bok i Textview-format	1
Tryckt punktskrift	2
Generella förändringar av boken	4
Sidspecifika förändringar.....	5
Pedagogiska tips	6
Bildbeskrivningar	8

Information om de olika formaten och text till läsaren

E-bok i HTML-format

Webbläsare

En bok i HTML-format läser du i en webbläsare. Tänk på att boken kan se olika ut i olika webbläsare. Det är viktigt att se till att boken fungerar innan eleven börjar använda den. Kontakta SPSM om ni får problem med webbläsare.

Till läsaren av den bearbetade boken

I den pedagogiskt bearbetade boken finns en text som riktar sig till eleven och som kan vara bra att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Samma text hittar du här. Läs denna text tillsammans med eleven.

- Det finns bildbeskrivningar till nästan alla bilder i boken.
- Stavfel och några andra fel i förlagan har rättats.
- Bilder har flyttats mellan sidor.
- Baksidestexten är flyttad till bokens början.

Skicka gärna dina synpunkter på anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen@spsm.se

E-bok i Textview-format

En e-bok i Textview-format läser du i läsprogrammet Textview. Läsprogrammet finns att ladda ned gratis från Myndigheten för tillgängliga medier. Textview finns endast för Windows-datorer.

Det är viktigt att se till att boken fungerar innan eleven börjar använda den. En e-bok i Textview-format är organiserad som en pärm med flikar.

Stilsorter som till exempel fet eller kursiv stil återges inte i Textview-boken. Eventuell markerad text skrivs istället med VERSALER.

Till läsaren av den bearbetade boken

I den pedagogiskt bearbetade boken finns en text som riktar sig till eleven och som kan vara bra att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Samma text hittar du här. Läs denna text tillsammans med eleven.

- Det finns bildbeskrivningar till nästan alla bilder i boken.
- Stavfel och några andra fel i förlagan har rättats.
- Bilder har flyttats mellan sidor.
- Baksidestexten är flyttad till bokens början.
- Fet och kursiv stil skrivs med stora bokstäver.

Skicka gärna dina synpunkter på anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen@spsm.se

Tryckt punktskrift

Punktskrift kan tryckas på två olika sätt. För de som är ovana punktskriftsläsare är punktskriften tryckt med dubbelt radavstånd. Det kallas för glesskrift. För de som är mer vana är punktskriften tryckt med enkelt radavstånd, så kallad tätskrift. Boken kan även tryckas enkelsidigt eller dubbelsidigt.

Svartskriftskopia av punktskriftsboken

Följ med i elevens bok! För att du ska kunna läsa samma text som eleven läser finns en nedladdningsbar pdf som heter **Svartskriftskopia av punktskriftsboken**. Där kan du se hur hela boken, sida för sida, är pedagogiskt bearbetad.

Pdf:en är en spegling av punktskriftsboken, men i svartskrift, vilket innebär att punktskriftens förtecken för siffror, versaler, stilsorter och liknande återges med svartskriftstecken. Till exempel kommer du att se siffertecknet (p3456) som tecknet #, och versaltecknet (p6) som tecknet _ före bokstaven.

Pdf:en finns att ladda ner i SPSM:s webbutik, <https://webbutiken.spsm.se/>

Sök på bokens titel i SPSM:s webbutik och ladda ner pdf:en som heter **Svartskriftskopia av punktskriftsboken**. Ett tips om du vill skriva ut den är att skriva ut flera miniatyrsidor på samma ark. Det går förstås också bra att läsa **Svartskriftskopia av punktskriftsboken** digitalt.

Till läsaren av den bearbetade boken

I den pedagogiskt bearbetade boken finns en text som riktar sig till eleven och som kan vara bra att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Samma text hittar du här. Läs denna text tillsammans med eleven.

- Det finns bildbeskrivningar till nästan alla bilder i boken.
- Stavfel och några andra fel i förlagan har rättats.
- Bilder har flyttats mellan sidor.
- Baksidestexten är flyttad till bokens början.

Skicka gärna dina synpunkter på anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen@spsm.se

Generella förändringar av boken

I detta avsnitt beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens läromedel, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.

Titta i elevens e-bok, eller i Svartskriftskopia av punktskriftsboken, för att se exakt hur det pedagogiskt bearbetade läromedlet skiljer sig från originalboken.

- Eventuella stavfel från originaltexten kan ha korrigerats.
- Vissa av svartskriftens tabelluppställningar har anpassats och gjorts om till listor.
- Ett antal bilder som är mer dekorativa än informativa har utgått.
- I de fall existerande bildtexten har gett tillräcklig information om bildinnehållet har ingen ytterligare bildbeskrivning tillkommit.
- För att förtydliga olika religiösa symboler (till exempel på sidorna 46, 84, 88, 112, 116, 152, 198 och 260) kan du rita dessa på en ritmuff och visa eleven.
- Texttrutor som i originalboken är märkta med "i" har försetts med det inledande ordet "Info" i rubriken.
- Texttrutor som i originalboken är märkta med "?" har försetts med rubriken "Frågor".
- Markerad text (fet och kursiv) har sparats på viktiga ord. Övrig fet och kursiv har utgått.

Sidspecifika förändringar

Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar, förutom de generella, som vi vill göra dig särskilt uppmärksam på. Det kan vara uppgifter som har utgått eller sidspecifika instruktioner till dig som lärare, till exempel att ta fram konkret material. Det kan också handla om att återanvända uppgifter eller bilder från tidigare avsnitt.

162–163

Hela innehållet på sidan 162 har flyttats till sidan 163.

162–163

Hela innehållet på sidan 163 har flyttats till sidan 162

280–281

Hela innehållet på sidan 280 har flyttats till sidan 281

280–281

Texten med rubriken "Återskapade religioner" med tillhörande frågor och bild på sidan 281 har flyttats till sidan 280.

Pedagogiska tips

I detta avsnitt hittar du pedagogiska och metodiska förslag på hur ni kan arbeta med boken. Här finns också förslag på olika pedagogiska hjälpmedel som ni kan behöva köpa in eller ta fram för att ni ska kunna arbeta med boken på ett bra sätt.

Tid, förförståelse, individuell genomgång och syntolkning

- Den punktskriftsläsande eleven behöver mer tid till uppgifterna och det är elevens rättighet att få tillräckligt med tid även vid prov.
- Eleven med synnedsättning behöver förförståelse inför momentet eller uppgiften som kommer. Till exempel att få tid att läsa igenom text eller bildbeskrivningar eller titta på svällpappersbilden innan eleven lyssnar på en hörövning eller ska genomföra en uppgift.
- Du behöver syntolka bilder, dels de som visas tillsammans i klassrummet och dels individuellt till eleven. Informationen från bildbeskrivningar eller svällpappersbilder kan aldrig ge exakt samma information som seende elever får genom att titta på bilderna. Samtal om bilderna som förekommer i boken kan ge extra information som eleven kan ha nytta av för att få samma förståelse som sina seende klasskamrater.
- Om boken innehåller återkommande figurer eller personer behöver eleven få en presentation av dessa.
- Det som är allmänt känt som till exempel kända personer, berömda byggnader, konstverk och så vidare bör beskrivas.

Praktiskt arbetssätt för eleven och läraren

- Eleven behöver god ordning på sin dokumentation av svar och liknande genom att ha särskilda mappar för olika böcker/ämnen på sin dator där de kan lagra sina filer.
- Eleven kan anteckna kapitel, avsnitt och sedan uppgiftsnummer vid svar.
- Eleven behöver förstås tillgång till grundutrustning såsom kartor och andra basbilder i svällpapper. Du hittar dessa i webbutiken.
- Hjälpe eleven att undersöka och förstå sig på tabeller och hur dessa kan vara uppställda. Många gånger bearbetas tabeller till listor i de bearbetade läromedlen, men färdigheten att läsa tabeller har man nytta av.
- Undersök den information som finns på SPSM:s webbplatser:
  - <https://www.spsm.se/funktionsnedsattningar/synnedsattning/>
  - <https://webbutiken.spsm.se/>
  - <https://www.spsm.se/stod-och-rad/sprak-och-kommunikation/punktskrift/>

Rita egna bilder

- Om du ritat bilder till eleven, förenkla så mycket som möjligt. Glöm inte att förklara bild och sammanhang tydligt.
- Ritmuff eller vanligt papper på en Blackboard (artikelnummer 10326) kan användas för att rita och förklara enkla bilder eller förhållanden. Dessa kan även användas av eleven själv.
- Att använda dessa ritverktyg i kombination med korkplatta är ett annat sätt. Då kan man sticka nålar i bilden och dra sträckor med tråd.
- Vaxsnöre är också ett användbart material för att skapa egna bilder eller markera saker på svällpappersbilder.

Bildbeskrivningar

Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.

10

Foto. Forskare undersöker en rad med mumiesarkofager (en slags kistor) med skulpterade ansikten.

11

Cirkeldiagram och stapeldiagram.

Cirkeldiagrammet. Procent av världens befolkning som är:

- Kristna 31,2%
- Muslimer 24,1%
- Icke-tillhöriga 16%
- Hinduer 15,1%
- Buddhister 6,9%
- Andra religioner/religiösa grupper 6,5%
- Judar 0,2%

Stapeldiagrammet. Antal människor i miljarder som är:

- Kristna 2,3
- Muslimer 1,8
- Icke-tillhöriga 1,2
- Hinduer 1,1
- Buddhister 0,5
- Andra religioner/ religiösa grupper 0,5
- Judar 0,015

11

Världskarta. Utbredningen av de fem världsreligionerna.

Kristna

- Katoliker: Östra Kanada (Quebec), Södra Nordamerika, hela Sydamerika (tillsammans med blandreligioner), sydvästra och centrala Europa, stora delar av sydvästra Afrika (med stora inslag av blandreligioner), Filippinerna
- Protestanter: Större delen av Nordamerika, Grönlands södra kustområden, Storbritannien, hela Norden och norra Tyskland, större delen av den sydligaste delen av södra Afrika (med stora inslag av blandreligioner i de norra delarna), västra och östra Australien, Papua Nya Guinea (med stora inslag av blandreligioner)
- Ortodoxa kyrkor: Östra Europa med Vitryssland, Ukraina, Moldavien, Serbien och Montenegro, Rumänien, Bulgarien, Grekland samt större delen av Ryssland

(förutom de norra och centrala glesbefolkade delarna av Sibirien där blandreligioner dominerar)

- Kopter: Etiopien

Muslimmer

- Sunniter: Större delen av de norra och östra delarna av Afrika (förutom länderna i söder som gränsar till de "kristna" områdena – där både kristendom och islam är vanliga). I Europa: Bosnien – Hercegovina, Albanien samt den västligaste "europeiska" delen av Turkiet. I Asien: Turkiet, hela Mellanöstern förutom Israel och södra Irak, hela Arabiska halvön, länderna i Centralasien, Pakistan, Bangladesh, de västligaste delarna av Kina, västra Mongoliet, nästan hela Indonesien, Malaysia
- Shiiter: Östra Irak och hela Iran

Buddhister

- Sydbuddhism: Sri Lanka, Burma, Thailand, Kambodja samt Laos
- Östbuddhism: Vietnam, nordöstra Indien, östligaste Mongoliet, centrala och norra Kina samt östra Kina (där "uppblandat" med konfucianism) samt Japan (där uppblandat med shintoism)
- Nordbuddhism: Stora områden i östra Kina och Mongoliet.

Hinduism, Sikher, Konfucianism, Shintoism och Blandreligion

- Hinduer: Indien (men uppblandat med Islam)
- Sikher: Nordvästligaste Indien
- Judar: Israel samt städerna Los Angeles, Chicago, New York, London och Paris.
- Konfucianism: Östra Kina och Vietnam
- Shinto: Japan
- Blandreligion eller glest befolkat: Norra Nordamerika med Grönland, större delen av Sibirien, Centralafrika och delar av södra Östafrika, Borneos inre (Indonesien) samt Australiens inland.

13

Foto. Ett par händer som hålls samman i bön.

14

En teckning med rubriken "Happy Ramadan" föreställer människor som bjuder varandra på mat och dryck under stjärnhimmel och lyktor.

15

Foto. En präst klädd i vitt står vid ett altare som är dekorerat med många tända ljus och två julgranar.

16

Adventsstake utformad som en glad gris.

18

Bilden på julkortet föreställer en tomte med grön jacka och röd luva i ett stall.

19

Några leksaksfigurer står uppställda intill ett rosa leksaksstall med olika leksaksdjur. Barbie och Ken står vid en liten rosa korg med en bebisdocka. Intill står en Star Wars-figur, en mupp och docka som alla räcker fram korgar och hinkar.

20

Foto. Buss där det står "Happy Holidays" ovanför vindrutan.

24

Foto. En fotbollsspelare på planen står på knä med upplyfta händer.

25

Foto. En ceremoni där vitklädda personer noggrant håller upp en flagga som är indelad i lika stora röda och vita fält.

26

Foto. En lång rad maskerade personer sitter på en bilväg så att de helt blockerar den. En av dem håller upp en blå flagga på en lång stång.

28

Foto. En man och en kvinna i högtidliga kläder står på en järnvägsplattform med en röd matta under sig och ett gammaldags ånglok bakom sig.

Bredvid paret står två män som bär olika sorters uniformer.

Framför paret står en kvinna och läser upp något ur en bok som hon håller framför sig.

34

Metallstatyett av en gud som sitter med korslagda ben. Förutom en hjälm är han helt naken och har en kraftig erektion.

35

Det ovala trumskinet bär olika stiliserade bilder som bland annat föreställer solen, renar, redskap, människor, kåtor och båtar.

36

Tre lerstatyetter som står på bred fot (ungefär som schackpjäser) föreställer kvinnor som håller upp sina stora bröst med händerna.

40

Datorspel där deltagaren kan välja mellan att spela olika gudar från antikens Grekland.

40

Skylt på en flygplatsterminal med texten "Gates A19-A26 Multi-faith prayer room".

46

Davidsstjärna (sexuddig stjärna) och världskarta som markerar platser med betydande judisk befolkning: staten Israel samt städerna Los Angeles, Chicago, New York, London och Paris.

48

Foto. Kvinnor som ber vid Västra muren. Flera av dem trycker en hand eller pannan mot murens yta.

50

Märke i form av en jordglob omgiven av texten "Tikkun Olam, Making the world a better place".

50

Bokomslag med en stadsmiljö från 1940-talet och titeln "Om inte nu så när".

54

Medeltida illustration som är uppdelade i fyra scener fördelade på två bilder.

Övre bilden:

Till höger: Adam och Eva i paradiset. Eva stiger upp ur sidan på Adam.

Till vänster: Eva och Adam står på ömse sidor av ett träd som är omslingrat av en stor orm som vänder sig till Eva. Eva äter en frukt från trädet samtidigt som hon ger Adam en likadan frukt.

Nedre bilden:

Till höger: Eva och Adam försöker dölja sin nakenhet genom att dölja sina underliv med löv.

Till vänster: Eva och Adam är nu påklädda. Eva spinner tråd medan Adam bearbetar en åker med en hacka.

55

En bioaffisch för filmen "Noah". Bilden är dramatisk med regn och storm och allvarstygda huvudpersoner. Skådespelaren Russel Crowe som Noah dominerar på bilden.

56

Medeltida illustration. Folket vandrar under ledning av Moses genom havet medan Farao och hans soldater (återgivna som medeltida riddare) drunknar i vattnet bakom dem.

57

Målning. Kvinnor som dansar och spelar på tamburiner.

59

Illustration som framställer kung Salomon som en medeltida härskare. Nedanför hans tronstol återges tre djur: en kedjad hund, en liten drake och ett litet lejon.

60

Foto. En myra bär ett löv som är många gånger större än myran själv.

64

Foto. Två barn som är iförda färgglada fantasikläder.

70

Foto. Iris Ferreira, som bär kippa på bakhuvudet lägger en lång ljus sjal över axlarna.

71

Foto. Tre unga män promenerar tillsammans. De har korta skägg och långa flätor framför öronen och är klädda i långa svarta rockar och långa vita skjortor med mörk bård nedtill över svarta byxor och lågskor. Två av dem bär svarta bredbrättade hattar.

73

Målning. En ung slätrakad man står på ett ben medan en skäggprydd rabbin ser på. Bakgrunden utgörs av bokrullar med hebreiska bokstäver.

74

Ett "flaskformat" fodral som öppnas på ena sidan så att dess innehåll, två bokrullar med en text på hebreiska, är synligt.

74

Tidslinje som omfattar perioden från 1000 f.v.t. (före vår tideräkning) till och med 2000-talet.

Tidslinjen är uppdelad i viktiga händelser i världshistorien respektive viktiga händelser för judendomen. (Flera av tidsangivelserna är ungefärliga).

Världshistoriska händelser:

- 500-talet f.v.t. till och med år 476 (v.t.): Romarriket
- Från 500-talet och fram till 1500-talet: Medeltiden
- 1492: Columbus seglar till Amerika
- 1789–1799: Franska revolutionen
- 1939–1945: Andra världskriget

Viktiga händelser för judendomen:

- 1000-talet f.v.t.: Det första templet i Jerusalem
- 772 f.v.t.: Assyrierna erövrar Nordriket
- 586 f.v.t.: "Babyloniska fångenskapen" Templet förstörs
- Före 500-talet f.v.t.: Det andra templet byggs i Jerusalem

- 400-talet f.v.t.: Toran nedtecknas
- 250-talet f.v.t.: Neviim nedtecknas
- 100-talet f.v.t.: Ketuvim nedtecknas
- 63 f.v.t.: Den romerska ockupationen börjar
- År 66: Judiskt uppror mot romarna
- År 70: Romarna förstör templet
- År 135: Romarna förbjuder judar att bo i Jerusalem
- 400-talet: Talmud nedtecknas
- 1100-talet: Maimonides filosofi
- 1300-talet: Judarna får skulden för digerdöden
- År 1492: Judar och muslimer utvisas från Spanien
- 1700-talet: Reformjudendomen. Judarna får religionsfrihet i många kristna länder
- 1800-talet: Rassistisk antisemitism
- Slutet av 1800-talet: Sionism
- 1933–1945: Förintelsen
- 1948: Staten Israel utropas

75

Maimonides återges som en äldre man med helskägg och turban (tygstycke virat kring hjässan).

76

Karta över medelhavsområdet och södra Västeuropa. Judiska bosättningar i romarriket 117 v.t.

Följande är utmärkt på kartan (Ländernas nutida namn används i bildbeskrivningen):

- Områden med omfattande judisk bosättning (förutom nuvarande Israel/Palestina): Längs floden Rhen i västra Tyskland, vid floderna Loire och Rhône i centrala Frankrike, längs franska medelhavskusten, södra Spanien, norra och södra Italien, södra Grekland, norra Tunisien, södra Turkiet och (i mindre utsträckning) samma lands kust mot Svarta havet, Egypten samt längs floderna Eufrat och Tigris i Irak.
- Städer med stora judiska samhällen: Dessa städer var spridda runt hela Romarriket, men de flesta av dem låg i nordöstra Frankrike, Belgien och Nederländerna, utmed Spaniens östkust samt i södra Italien.

77

Foto. Utsidan av en restaurang med namnet "La Taverna del Ghetto". På en baldakin står att man tillhandahåller kosher mat.

79

Teckning. En judisk man med långt skägg och kippa som är insnärjd i ett taggtrådsliknande törnesnår med tillhåll för ormar, skådar ut över det heliga landet där städer, palmträd, citronträd och berg framträder i ljuset från en uppgående sol.

80

Israels flagga: En blå Davidsstjärna omgiven av två blå band mot en vit bakgrund.

81

Karta. Israel efter 1982. Kartan återger Israels läge vid den sydöstligaste delen av Medelhavet där landet är omgivet av Egypten, Saudiarabien, Jordanien, Syrien och Libanon.

Följande är utmärkt på kartan:

- Palestinskt självstyre 1993: Gazaremsan
- Områden under fortsatt ockupation: Golanhöjderna (hör till Syrien)
- Östra Jerusalem
- Delvis palestinskt självstyre: Västbanken
- Återlämnat till Egypten 1982: Sinaihalvön

84

Davidsstjärnan är en sexuddig stjärna.

88

Världskarta som markerar kristendomens utbredning idag:

- Katoliker: Östra Kanada (Quebec), Södra Nordamerika, hela Sydamerika (tillsammans med blandreligioner), sydvästra och centrala Europa, stora delar av sydvästra Afrika (med stora inslag av blandreligioner), Filippinerna
- Protestanter: Större delen av Nordamerika, Grönlands södra kustområden, Storbritannien, hela Norden och norra Tyskland, större delen av den sydligaste delen av södra Afrika (med stora inslag av blandreligioner i de norra delarna), västra och östra Australien, Papua Nya Guinea (med stora inslag av blandreligioner)
- Ortodoxa kyrkor: Östra Europa med Vitryssland, Ukraina, Moldavien, Serbien och Montenegro, Rumänien, Bulgarien, Grekland samt större delen av Ryssland (förutom de norra och centrala glesbefolkade delarna av Sibirien där blandreligioner dominerar)
- Kopter: Etiopien

92

Målningens centrum utgörs av den halvnakne och utmärglade Jesus som hänger uppspikad på ett kors omgiven av några av sina närmaste. En kvinna står på knä och håller upp sina knäppta händer mot den korsfäste. En annan kvinna klädd helt i vitt tröstas av en man. På andra sidan står en annan man med en uppslagen bok i ena handen och pekar med andra mot Jesus och de som sörjer honom. Bredvid den sistnämnde står ett vitt lam som håller upp ett kors med ena frambenet.

93

Här visas två olika sätt att illustrera treenigheten, A och B.

A:

Treflikig figur där följande tre figurer återges i var sin flik: en kungakrona, en duva samt ett lamm.

B:

Målning. En påve med hög huvudbonad och långt vitt helskägg sitter på en tronstol omgiven av små bevingade barngestalter. Framför honom knäfaller Jesus (som nästan är naken) och håller upp sina händer där såren efter spikarna tydligt framträder.

Mellan – och ovanför – Påven och Jesus strålar ljus ned över scenen från en vit fågelsilhuett.

94

Foto. Vitklädda och beslöjade kvinnor inne i en kyrkobyggnad läser i små böcker som de håller framför sig.

98

En karta över Palestina vid början av vår tideräkning.

Följande platser är markerade på kartan (från norr till söder):

- Damaskus, Nasaret, Caesarea, Samaria Jeriko, Qumran, Jerusalem, Betlehem, Gaza
- Sjöar: Galileiska sjön (Gennesaret), Döda havet
- Hav: Medelhavet
- Flod: Jordanfloden (som förbinder Galileiska sjön i norr med Döda havet i söder)

100

Målning. Maria sitter vid foten av en säng när en vitklädd ängel som håller i en spira kommer till henne. Mellan ängeln och Maria svävar en ljusomstrålad duva.

102

På bilden svävar både duvan som symboliserar den helige ande och en ängel uppochned ovanför Jesus.

103

Målning. Jesus går på vattnet inför lärjungarna som alla sitter i en fiskebåt ute på sjön. Såren efter spikarna syns tydligt på hans händer och fötter. Han har också ett brett sår i sin högra sida.

105

Filmscen. Jesus står på en brant sluttning och vänder sig till en stor folkmassa som befinner sig nedanför honom.

109

Målning. Jesus sitter i mitten av ett långt bord omgiven av sina lärjungar. Alla utom Jesus diskuterar och gestikulerar vilt.

111

Medeltida målning. Tre kvinnor (vars huvuden är omgivna av glrior) står vid en gravbyggnad med öppen dörr. En ängel som sitter ovanför graven talar till kvinnorna. I bakgrunden skymtar de tre korsen på krönet av en kulle (en stege har rests mot korset i mitten).

111

6 bilder från boken (a–f):

a Korsfästningen – sidan 91

b Den tomma graven efter uppståndelsen – sidan 103

c Jesus blir döpt – sidan 102

d Ängeln berättar för Maria att hon skall föda Jesus – sidan 100

e Paulus firas ned från Damaskus stadsmur i en korg – sidan 112

f Jesus går på vattnet – sidan 103

112

Mycket stiliserad (förenklad) bild av en fisk.

113

Illustration. Två män hissar ner Paulus från muren i en stor korg. Inte långt därifrån står två soldater och pratar med varandra.

114

Foto. Turister rör sig bland ruiner i form av breda trappor, stenlagda ytor, delar av fasader med pelare och rester av murar.

115

Träddiagram som återger när de olika kristna trosriktningarna uppstår.

Diagrammet återges:

- I början av den kristna tideräkningen: Urkyrkan skiljer sig från judendomen
- I slutet av 400-talet: Orientaliska ortodoxa kyrkor skiljer sig från urkyrkan
- Kring 600-talet: Urkyrkan delar upp sig i den katolska kyrkan och europeiska ortodoxa kyrkor
- Början på 1500-talet: Protestantiska kyrkor skiljer sig från den katolska kyrkan
- Från slutet av 1800-talet och 1900-talet: Olika väckelserörelser och frikyrkor skiljer sig från de protestantiska kyrkorna

116

De "äldre" delarna av träddiagrammet på den föregående sidan:

- I början av den kristna tideräkningen: Urkyrkan skiljer sig från judendomen

- I slutet av 400-talet: Orientaliska ortodoxa kyrkor skiljer sig från urkyrkan
- Kring 600-talet: Urkyrkan delar upp sig i den katolska kyrkan och europeiska ortodoxa kyrkor

116

Foto. Ikonostasen utgörs av en vägg som är täckt med ikoner omgivna av förgyllda ornament. Prästen själv har stort helskägg och bär en stor rundad huvudbonad.

117

Det ortodoxa korset har två vågräta tvärsåar upptill: en kortare överst och en längre därunder. Lägre ned har korset dessutom en tredje snedställd tvärså.

118

Foto. En svartklädd präst som svingar ett rökelsekar går längs kyrkbänkar med kvinnor och barn. Kvinnorna på bilden bär långa sjalar över hjässan och axlarna.

118

En karta över Medelhavsområdet som visar uppdelningen i Öst- och Västrom (ländernas nutida namn används i bildbeskrivningen).

- Västromerska riket, med huvudstaden Rom, omfattade större delen av västra Medelhavsområdet med Italien, Spanien och Nordafrikas kust från Marocko fram till östra Libyen samt Frankrike, England, Wales, delar av södra Tyskland, Österrike, Slovenien, Kroatien och Bosnien.
- Östromerska riket, med huvudstaden Konstantinopel (Istanbul) omfattade större delen av Turkiet, Serbien, Albanien, Grekland, Makedonien, Syrien, Libanon, Israel/Palestina, östra Libyen samt Egypten.

119

Flygfoto. Peterskyrkan med Petersplatsen (ett stort cirkelformat torg). Stora folksamlingar befinner sig på Petersplatsen och vägen som leder dit.

119

Foto. En hand håller upp ett litet krucifix med en skulptur som föreställer den korsfäste Jesus.

120

Den vitklädde prästen och personen som vill bikta sig sitter i var sitt öppet träbås med en gemensam vägg med lucka mellan sig.

122

Del av trädigrammet från sidan 115:

- I början av den kristna tideräkningen: Urkyrkan skiljer sig från judendomen
- I slutet av 400-talet: Orientaliska ortodoxa kyrkor skiljer sig från urkyrkan

- Kring 600-talet: Urkyrkan delar upp sig i den katolska kyrkan och europeiska ortodoxa kyrkor
- Början på 1500-talet: Protestantiska kyrkor skiljer sig från den katolska kyrkan

122

Foto. Gudstjänst i en stor lutheransk kyrka. Förutom den upphöjda predikstolen och altaret, som båda är rikligt dekorerade med målningar och skulpturer, är kyrkans vitmålade väggar mycket sparsamt försedda med målningar.

Kyrkobesökarna sitter i två olika rader med bänkar som är placerade vinkelrätt mot varandra.

123

Mindre del av trädidiagrammet från sidan 115 som återger hur de protestantiska kyrkorna sedan de lämnat den katolska kyrkan i början av 1500-talet gradvis splittras upp/förgrenar sig i, först olika kyrkor, och senare (under 1800- och 1900-talen) i olika väckelserörelser och frikyrkor.

123

Det protestantiska korset har bara en vågrät tvärså upptill.

126

Foto. En mycket stor kyrkolokal med lågt tak är fylld med stora skaror av extatiska kyrkobesökare.

131

Foto. En präst delar ut nattvardsbröd till några ungdomar.

134

Foto. En procession med kvinnor som bär tända ljus går längs en mörk stadsgata.

141

Två foton.

Till vänster: En liten stenkyrka som saknar torn och har små fönster och liten port.

Till höger: Stor barockkyrka med många fönster, tinnar och kopparklädda torn.

141

Två foton.

Till vänster: Kyrka byggd i tegel med högt torn med spetsigt tak och huvudbyggnad med högt tak som sluttar åt båda sidorna.

Till höger: Kyrkan har en låg främre byggnad med ett våningsplan, stora fönster och platt tak och en högre byggnad med osymmetrisk sadeltak och gavel med många smala fönster.

Kyrkan har en separat hög klockstapel med en multimediaskärm nedtill.

143

Blåmålad container som står på en gård. En dörr på containern är dekorerad med ett kors.

145

Foto. En vit skulptur som föreställer Maria är omgiven av en rabatt och stängsel. Fler besökare står på knä vid stängslet.

147

Foto. Två vitklädda brudar som håller i var sin blombukett kysser varandra.

152

Världskarta som visar länder och delar av länder där majoriteten av befolkningen är muslimer.

- Sunniter: Större delen av de norra och östra delarna av Afrika (förutom länderna i söder som gränsar till de "kristna" områdena – där både kristendom och islam är vanliga). I Europa: Bosnien – Hercegovina, Albanien samt den västligaste "europeiska" delen av Turkiet. I Asien: Turkiet, hela Mellanöstern förutom Israel och södra Irak, hela Arabiska halvön, länderna i Centralasien, Pakistan, Bangladesh, de västligaste delarna av Kina, västra Mongoliet, nästan hela Indonesien, Malaysia
- Shiiter: Östra Irak och Iran

155

Text omgiven av tecknade löv och bultande hjärtan:

"True love, doesn't end at death, if Allah will it it'll continue in Jannah"

158

Karta som återger Arabiska halvöns läge mellan Röda havet i väster, Medelhavet i nordväst, Persiska viken i öster och Indiska oceanen i sydost.

Städerna Mekka och Medina ligger nära Röda havet medan Al-Quds och Damaskus ligger nära den östligaste delen av Medelhavet.

161

Foto. Fem kvinnor och två män står och ber tillsammans. Alla bär vida dräkter som når ned till fötterna och har huvudet täckt.

163

Målning. Buraq omgiven av änglar och moln. Buraq själv har krönt kvinnohuvud, hästkropp med vingar på ryggen och svans av stora "ögonfjädrar" från påfågel.

Olika färger och en liten bild med blommor är infogade bland de huvudsakligen svarta skrivtecknen.

166

Kvinna som läser Koranen.

168

Foto. En ung man på knä på en liten matta.

171

Foto. Ryggsidorna på en man och en kvinna som betraktar Kaba från en läktare. Det är mörkt och den belysta öppna platsen runt Kaba är full av pilgrimer.

177

Foto. Fest där all åldrar deltar runt bord med framdukade bakverk och frukter under massor av ballonger.

177

Foto två unga kvinnor som är iförda ljusblå vida tyger med spetskant och ljusa turbaner poserar för en "selfie".

177

Kort med texten: "Mawlid Al Nabi, Prophet Muhammad's, birthday"

179

Foto. Det vitklädda brudparet står på knä vid ett litet bord medan de undertecknar ett dokument medan en imam och en annan man sitter bredvid.

Ett stort antal personer som sitter på golvet i Moskén bevittnar händelsen på avstånd.

179

Foto. En droppformad grönmålad träplatta med en månskära och en femuddig stjärna i vitt markerar ut en nygrävd grav på en begravningsplats.

180

En karta som visar att följande områden tillhörde kalifatet år 750.

- Nästan hela pyreneiska halvön (Spanien/Portugal)
- Stora områden i norra Afrika
- Länderna vid östra Medelhavet
- Delar av östra Turkiet
- Arabiska halvön
- Persien

Markerade städer:

- Cordoba, Granada (Spanien)
- Fostat (Kairo, (Egypten)
- Damaskus (Syrien)

- Medina, Mekka (Arabiska halvön)
- Bagdad, Samarkand (Persien)

Floder:

- Nilen, Eufrat och Tigris

181

Foto. Inne i en moské har stora folkskaror samlats kring något som ser ut som en jättestor kista klädd med svart tyg med förgyllda skrivtecken. De omgivande väggarna glittrar i mönster och färger som rött, gult, lila och blått.

183

Foto. Tre kvinnor och en man dansar. De bär alla likadana långa vita klänningar som står ut i alla riktningar när de snurrar under dansen.

183

Foto. Stenlagd gård omgiven av arkader (pelargångar) med smäckra pelare och valv. I förgrunden står en fontän med ett stort runt kar som bärs upp av djurstatyer.

184

Karta över medelhavsområdet tillsammans med västra och delar av södra Asien.

Omfattningen av följande tre stora riken är utmärkta på kartan:

- Osmanska riket: Förutom nuvarande Turkiet omfattade riket större delen av områdena kring Svarta havet, Grekland, Balkanområdet, tvåflodslandet (Irak) den östra medelhavskusten (nuvarande Israel, Libanon och Syrien), Egypten, områden vid röda havet med städerna Mekka och Medina samt större delen av Nordafrikas kust.
- Safavidriket: Nuvarande Iran med södra Kaukasus (området mellan Svarta havet och Kaspiska havet) samt Afghanistan.
- Mogulriket: Nuvarande Pakistan och norra Indien.

185

Foto från ett köpcentrum. Kvinnor täckta i svart från huvud till fot drar shoppingvagnar fulla med påsar förbi en affisch där en hand med rödmålade naglar målar fylliga läppar med rött läppstift.

187

Foto. Kvinnor och barn som alla har ansiktsmask passerar en affisch med ett fotoporträtt av en leende man med helskägg som bär svart turban.

188

Rubriker och en ingress från dagstidningarna Dagens Nyheter (DN) och Svenska Dagbladet (SvD):

- DN: "Kalifat i arabvärlden räcker inte." IS—avhoppare: Fler attacker att vänta.
- SvD: Frankrike slickar såren efter terrorn. Ett halvt år efter terrorådnen i Paris finns det redan en mängd böcker som rekapitulerar händelserna den mardrömslika fredagskvällen och diskuterar dess konsekvenser för det franska samhället. En av dem är skriven av en av överlevarna från Charlie Hebdo-attacken.

189

Foto. En lång rad vita pickupbilar kör i karavan i öknen med svartklädda män beväpnade med automatvapen på flaken. Flera av männen viftar med svarta fanor med vit skrift på arabiska.

191

Foto. Kvinnor och män i regnbågsfärgade slöjor går i led och håller i banderoller och skyltar med texten "Social support for LGBT Muslims since 1998" och "Muslim and lesbian and happy".

192

Brottsplats vid anmälda hatbrott med identifierat islamofobiskt motiv, uppdelat på kön (åren 2016 och 2018). Andelar i procent. Stapeldiagram som omfattar 10 par staplar.

Diagrammet återges (alla uppgifter är ungefärliga):

- Arbetsplats: kvinnor 10, män 18
- Offrets hem: kvinnor >15, män 28
- Religiös plats: kvinnor 7,5, män 2
- Internet: kvinnor 22, män >10
- Offentliga transporter: kvinnor 7, män <2
- Skola: kvinnor 7, män 7
- Telefon/SMS: kvinnor 5, män 7,5
- Serviceställe eller inrättning: kvinnor 5, män 5
- Allmän plats: kvinnor 17, män 13
- Övriga platser: kvinnor 6, män 7,5

192

Brottskategorier efter huvudbrott vid anmälda hatbrott med identifierat islamofobiskt motiv (åren 2016 och 2018). Andelar i procent. Stapeldiagram som omfattar 8 staplar.

Diagrammet återges (alla uppgifter är ungefärliga):

- Hot och ofredande <45
- Hets mot folkgrupp 34
- Ärekränkning 10
- Våldsbrott 7,5
- Klotter 7,5
- Skadegörelse 5
- Olaga diskriminering 1

- Övriga brott 2

198

Världskarta. Länder och områden där majoriteten av befolkningen är hinduer.

Av kartan framgår det att det enda landet i världen med hinduisk majoritet är Indien. Sikherna är flest i det nordvästligaste "hörnet" av Indien.

199

Foto. Vy över ett tempel i vit sten med många skulpturer.

203

Foto. De manliga fotbollsspelarna genomför yoga under ledning av en kvinnlig instruktör.

204

Karta. Indien med grannländerna Pakistan, Nepal, Bhutan och Bangladesh och de omgivande haven Indiska oceanen, Arabiska havet och Bengaliska viken.

Bland annat visas följande på kartan:

- I norr: Megastaden Delhi och floden Ganges
- I nordväst (i Pakistan): Megastäderna Karachi och Lahore och floden Indus
- I väst: Megastaden Mumbai (Bombay)
- I söder: Högplatån Deccan (i inlandet) och ön Sri Lanka
- I nordost: Megastaden Kolkata (Calcutta) och floderna Ganges och Brahmaputra.

206

Två foton.

- Skulptur som föreställer ett litet hundliknande djur med stora ögon och upprättstående öron.
- Utgrävningsområde med rester av murade husväggar och något som liknar en brunn.

208

Tidslinje. Viktiga politiska och religiösa händelser i Indien med närliggande områden under perioden från 2500 f.v.t. till och med 2000-talet. (Alla tidsangivelser är ungefärliga).

Tidslinjen återges:

- 2500 f.v.t. – 2000 f.v.t.: induskulturen
- 1500 f.v.t. – 1000 f.v.t.: indoarierna och deras religion
- Kring 500 f.v.t.: Nya riken vid Ganges. Nya religionstolkningar. Jainism och buddhism uppstår
- 400-talet: Guptariket
- Kring 1000-talet: Sydindiska riket. Hinduismens "storhetstid"
- Kring 1300-talet: Delhi-riket

- Kring 1500: Mogulriket. Islam blir stort. Sikhismen uppstår
- 1700-talet: Brittiska imperiet. Kristen mission.
- 2000-talet: Neohinduism

209

Foto. Yonin utgörs av en rund fördjupning i sten med en skåra som leder ut från fördjupningen. Lingan (som är dekorerad med blommor) utgörs av en rundad upprättstående sten som är placerad mitt i yonin.

En kvinna som står intill yonins skåra håller i brinnande stickor med rökelse. En man står längre bort med händerna knäppta till bön.

210

Målning. Krishna sitter och spelar på en tvärflöjt medan Radha ligger lutad mot honom. Paret är omgivna av en grönskande landskap

211

Foto. En jätteskulptur av Ganesha är uppförd på något slags flotte eller plattform som är placerad ute i vattnet.

En stor skara unga män som står med vatten till knäna omger statyn.

211

Målning. Kali sträcker ut sin tunga och håller olika vapen som svärd, stridsklubbor och eld i sina åtta händer. Hon bär en stor gyllene krona och ett bälte med avhuggna manshuvuden. Hon trampar på sin make Shiva som ligger på marken omgiven av kobror.

Runt omkring de två gudarna strider och dödar små människofigurer varandra.

213

Målning. Rama (som spänner en pilbåge) och apguden Hanuman kämpar mot Ravana. Ravana, som har massor av huvuden och armar, spänner även han en pilbåge samtidigt som han håller många olika vapen i sina många händer.

På nedre delen av samma bild sitter Hanuman på någon som ser ut som Ravana förutom att denne nu bara har ett huvud och två armar.

214

Foto. En äldre man sitter med korslagda ben framför ett altare med många gudabilder. I bakgrunden står en kille som verkar tvätta fötterna.

215

Foto. Ett stort hakkors har formats på marken med hjälp av små oljelampor (skålar med olja och en veke). En liten flicka och en ung kvinna står på huk och tänder ytterligare en lampa.

216

Foto. Tre glada killar som är nedkletade med färg.

216

Foto. Några tjejer handlar småsaker vid en lång disk i en affär.

217

Karta som återger staden Varanasis läge vid en krök av floden Ganges. Ett område i staden som löper utmed flodstranden är utmärkt som "ghats".

218

Foto. Två händer som håller i varandra. Den ena handen tillhör en kvinna som bär många armband, den andra en man med vit skjorta. Båda två bär långa blomstergirlander.

219

Foto taget på en sandstrand. Under ett parasoll har olika sorters mat och dryck dukats upp framför ett litet altare. En kvinna som är klädd i vitt och orange sitter vid altaret med knäppta händer. En man som bara är iförd ett vitt höftkläde står på knä med knäppta händer.

221

"Pyramidmodell" över det indiska kastväsendet (Numreringen är tillagd i bildbeskrivningen):

Jati som omfattar följande:

- De tre "ädla" varna
  1. Brahminerna – präster (toppen på pyramiden)
  2. Krigare och adel
  3. Bönder och köpmän
- Shudras – tjänare och kroppsarbetare
- Daliter – "oberörbara" (som inte ingår i jati och som utgör botten/basen i pyramiden)

224

Foto. Paraply med BJP:s symbol (en lotusblomma) och kandidatens porträtt.

226

Foto. Kaklat kök där tre turbanklädda män lagar mat i ett jättelikt metallfat som står på en stor gaslåga.

226

Foto. Ett stort guldfärgat tempel med en central kupol och fyra mindre torn ligger bortom en stor damm.

232

Världskarta. Länder och områden där majoriteten av befolkningen är buddhister.

Av kartan framgår det att de tre formerna av buddhism är utbredda i följande områden/länder:

- Sydbuddhism: Sri Lanka, Burma (Myanmar), Thailand, Kambodja, Laos och Vietnam
- Östbuddhism: Den östligaste delen av Mongoliet samt centrala och norra Kina och ("blandat" med konfucianism) östra Kina och (blandat med shintoism) Japan.
- Nordbuddhism: Stora områden i västra Kina och östra Mongoliet.

233

Foto. Vy över centrala Bangkok med en jättelik förgylld Buddhastaty och ett lika stort buddhistiskt tempel som båda är flera gånger högre än den omgivande bebyggelsen.

237

Foto. Ett litet tempel byggt i trä med ligger intill ett litet vattenfall omgivet av tät lövskog.

239

Foto. Tempel som består av jättelik förgyllt "spira" utan fönster med bred bas och mycket smal topp.

242

Scen från en tecknad serie eller film. Tre apor tar sig över ett vattendrag genom att den största apan hänger i en trädgren med en lian bunden kring midjan så att de två andra aporna kan gå över vattnet genom att balansera på "linan".

244

Foto. Intill en stenpelare krönt av en lejonskulptur står en stor stenkupol.

244

Foto. Fyra kvinnor arbetar med att skapa små konformade skulpturer uppbyggda av blommor i olika färger.

245

Förgylld staty. Bodhisattvan Tara återges som en ung kvinna som är helt naken så när som på en krona och olika armband och halsband av pärlor. Hon håller stora blommor i händerna.

246

Foto. Stupan är en låg och bred kupol som är krönt av en konformad spira. Glittrande linor som är fästade vid spirans överdel sträcker sig till marken i olika.

I förgrunden sitter turister på en uteservering med utsikt mot stupan – och bortom den – staden Katmandu i kvällsljus.

246

Foto. Dalai lama har rakat huvud och bär en dräkt i gult och rött.

248

Tecknad serie om 6 rutor med rubriken "Himmelrikets portar" (Rutorna är numrerade i bildbeskrivningen).

1: Det var en gång en härförare som frågade zenmästaren Hakuin: "Finns verkligen himmelriket och helvetet?"

2: Hakuin: "Vad är ditt levebröd?"

Härföraren: Jag är härförare.

3: Hakuin: "Hahaha! vad var det för en fåne som bad dej bli härförare? jag tycker du ser mest ut som en slaktare.

Härföraren (rasande): "Va?!"

4: Härföraren höjer sitt svärd och säger: "Jag ska hugga dej i småstrimlor!"

Hakuin pekar på honom och skriker: "Här är helvetets portar!"

5: Härföraren sansar sig, sänker sitt svärd, bugar sig och säger: "Ursäkta mej. Var snäll och förlåt min oförskämndhet."

Hakuin säger: "Här är himmelrikets portar!"

6: En munk sammanfattar: "Himmel och helvete är inte någonstans man hamnar efter döden. De finns här och nu. Gott och ont behöver bara bråkdelen av en sekunds tanke och portarna till himmelriket eller helvetet är redo att öppnas för dig när som helst."

250

Foto. Munkarna (av vilka fler är unga pojkar) har rakade huvuden och är klädda i orange och brandrött.

253

Foto. Flera människor beundrar och fotar en stor papperslykta med buddhistiska symboler som t.ex. hjul och en målad bild.

254

Foto. En blomstermålad elefant sprutar vatten på deltagarna med snabeln.

254

Karta över östra Indien med de angränsande länderna och områdena Nepal, Tibet, Bhutan och Bangladesh. På kartan är Bodh-Gayas läge utmärkt – nordväst om storstaden Calcutta och öster om Benares (Varanasi).

256

Foto. En demonstration där de manliga deltagarna håller upp porträtt av Ambedkar.

257

Foto. En pojke med vit turban håller upp en skylt med en flagga som liknar USA:s förutom att stjärnorna i det vänstra övre hörnet är "utbytta" mot en månskära och en stjärna. Under flaggan står det "Stop killing our brothers and sisters Rohingya".

259

Foto. Litet tempel som har flera på varandra liggande tak. Taken är rikligt dekorerade med skulpturer som föreställer drakar.

260

Toriiin är en fristående röd portal vars överstycke är formad som en båge.

268

Diagram/kulturell karta över hur olika värderingar (överlevnadsvärderingar versus frihetliga värderingar respektive traditionella– versus sekulära värderingar) i olika kombinationer dominerar i olika delar av världen.

- Medelväg mellan överlevnads– versus frihetliga värderingar kombinerat med hög grad av sekulära värderingar: Konfucianska länder som Sydkorea, Hongkong, Taiwan, och Japan
- Övervikt mot överlevnadsvärderingar och balans mellan traditionella– versus sekulära värderingar: Det ortodoxa Europa med länder som Moldavien, Ukraina, Ryssland, Serbien, Grekland med flera.
- Tyngdpunkten på frihetliga och sekulära värderingar kombinerat med viss övervikt mot frihetliga och sekulära värderingar: Större delen av länderna i katolska Europa som till exempel Italien, Frankrike och Luxemburg.
- Tyngdpunkten på frihetliga och sekulära värderingar: De protestantiska delarna av Europa och de engelsktalande länderna Storbritannien, Nya Zeeland, Australien och USA (de sistnämnda ligger "lägre" beträffande sekulära värderingar).
- Exempel på länder/områden där en slags "balans" råder mellan de olika värderingar som ingår i tabellen: Länderna i Väst– och Sydostasien som till exempel Thailand, Singapore och Malaysia samt Kina. Andra länder som ingår i denna kategori är de latinamerikanska länderna Chile, Brasilien och Argentina samt länder som Sydafrika och de europeiska katolska länderna Kroatien, Portugal och Polen och enstaka ortodoxa länder som Montenegro.
- Tyngdpunkten på överlevnadsvärderingar och tradition: De muslimska länderna, Afrika, Central– och Sydasien, vissa ortodoxa länder i Europa (till exempel Rumänien och Georgien), samt (i mindre utsträckning) delar av Latinamerika (till exempel Bolivia och Guatemala).

270

Foto. Vägs skylt på en vintrig begravningsplats. Skylten har många pilar som pekar i olika riktningar och bär texter som: askgravplats, askgravlund, mandeisk begravningsplats, bahai begravningsplats, muslimsk begravningsplats.

271

Foto. Biskopen har helskägg och bär en lång kaftan med huva och en lika lång och vid mantel. Han håller ett rökelsekar i höger hand.

273

Foto. Röd stuga med vita knutar mot en bakgrund av sommargröna björkar och tallar.

275

Foto. Skylt som hör till svenska kyrkan i Lund och informerar om en sommarkonsert.

277

Foto. En slags cirkelformad bänk bestående av långa brädor som vilar på ett antal träklabbar har uppförts runt en eldstad av stenar på golvet i en kyrka.

På denna bänk sitter sex personer klädda i traditionella samiska dräkter tillsammans med ärkebiskopen. I bakgrunden sitter ett stort antal andra personer som är iförda antingen traditionell samisk dräkt eller kyrklig skrud i "vanliga" kyrkbänkar.

280

Foto. Utomhus, på ett bord täckt med en vinröd duk står fyra "gudaskulpturer" och två svarta skulpturer som föreställer korpar. Framför bordet står ett litet fyrfat där en eld brinner.

En man iförd lång kaftan och mantel och en kvinna som är iförd lång kjol, kortärmad pälsjacka och pälsmössa står på var sin sida av bordet. Kvinnan höjer ett dryckeshorn mot himlen.

282

Foto. En kvinna ligger på rygg med slutna ögon. På hennes panna ligger en färgad sten.

283

Några kort med olika symboler i form av skelett som håller i liar, dansande människofigurer, solar, träd, blommor, med mera.

294

Färgglad tecknad bild av en astronaut.

295

Stapeldiagram om sju staplar.

- Antal människor i miljarder som är:, Kristna, 2,3
- Muslimer, 1,8
- Icke-tillhöriga, 1,2
- Hinduer 1,1
- Buddhister, 0,5

- Andra religioner/religiösa grupper, 0,5 Judar, 0,015

295

Diagram infogat i en världskarta. Antalet icke-tillhöriga fördelade på världsdelar:

- Nordamerika 65000000
- Syd- och Mellanamerika 48990000
- Europa 144330000
- Mellanöstern och Nordafrika 2300000
- Afrika söder om Sahara 28690000
- Asien och Oceanien 875720000

296

Foto. Köpcentrum som vimlar av besökare.

297

Foto. En tonårstjej talar med en kurator eller psykolog som för anteckningar under samtalet.

298

Modell i form av tecknade kugghjul som hakar i/driver varandra.

"Kugghjulen" betecknar följande (numreringen är tillagd i bildbeskrivningen):

1. Större trygghet
2. Ökad kunskap
3. Samhällets modernisering
4. Färre religionsutövare
5. Ökad religionskritik
6. Religionernas makt minskar

299

Dollarsedel där texten "In God we trust" har ändrats genom att någon har kryssat över "God" och ersatt ordet med "Science".

300

Foto. Mannen – som bär hjälm och munskydd – har en stor träbur baktill på sin moped. Marken runt omkring honom är täckt med ett lager av vulkanisk aska.

305

Foto. Richard Dawkins står framför en dubbeldäckarbuss tillsammans med två av sina anhängare. Bussens sida är försedd med följande devis: "There's probably no god. Now stop worrying and enjoy your life."

309

Foto. Framför begravningsgästerna (som sitter på stolsrader på var sin sida av en mittgång som i en kyrka) står ett altare med ett blomstersmyckat fotoporträtt av den döde. Ett stort föremål bakom porträttet är insvept i vitt- och grönrandigt tyg. Till vänster om altaret står en gammaldags filmkamera på ett stativ. Till höger hänger två flaggor; den ena med en symbol på grön botten i form av ett rött "T" med en gul B-runa, medan den andra är röd med guldkrift. Under de två flaggorna står en skulptur som föreställer en springande vindhund.

310

Foto. En lång rad med barn som bär blå idrottskläder med vita nummer på ryggen sitter på en lång bänk.

316

Foto. Två flickor som har klätt ut sig till superhjältar.

318

Foto. Händer som bryter ett bröd i två lika stora delar.

320

Två foton.

- Tonårstjej med håret friserat i regnbågsfärgad tuppkam.
- Bredvid en trafikskylt med en vit högerpil har någon klottrat "Gud Hör Bön!" på en vägg.

324

Tre figurer gjorda av bland annat bitar av äggkartonger.

336

Foto. I förgrunden sitter en av deltagarna i en låda försedd med galler.